

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ ΒΟΥΤΥΡΑ "Από τὴν γῆ στὸν Ἄρη". Ἀθήνα 1929.

Γιὰ τὸ Βουτυρᾶ δὲν ἐγράφηκαν ἀκόμα ὅσα ἔπρεπε νὰ γραφοῦν τὸ μεγάλο του ἔργο δὲν ἀπασχόλησε ὅσο ἔπρεπε τοὺς κριτικούς μας. Κι' ὅμως τὸ διήγημα τοῦ Βουτυρᾶ εἶναι στενὰ δεμένο μὲ τὸν νεοελληνικὸ λαό, μὲ ὀλόκληρη μιὰ ἐποχὴ τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ μας. Ἐχει τόσο καλά, τόσο πλέρια κατανοήσι οἱ μεγάλοι συγγραφεῖς τὴν ψυχολογία τῆς λαϊκῆς τάξης καὶ τῆς μικροαστικῆς πού οἱ ἥρωές του ξεπετιοῦνται ὀλοζώντανοι μέσα ἀπὸ τὰ ἔργα του, ἀληθινοὶ ρωμηοί.

Δημιουργῶντας τοὺς τύπους τοῦ ὁ Βουτυρᾶς εἶναι πέρα γιὰ πέρα εὐλικρινῆς μὲ τὸν ἑαυτό του, δὲν μένει ὁ ἴδιος ξένος παρατηρητῆς στὰ διηγήματά του, τοὺς βάζει τίς σκέψεις του πρῶτα τίς ἀτομικές, κι' ὕστερα τίς παρατηρήσεις του.

Ὁ Βουτυρᾶς εἶναι ἀπτοὺς λίγους πλούσιους σὲ παραγωγικότητα νεοέλληνας συγγραφεῖς.

Μὲ τὴν «Κόλασή» του μᾶς εἶχε δώσει ἓνα νέο εἶδος, — τὸ σατυρικὸ μυθιστόρημα. Στὸν ἴδιο δρόμο τῆς «Κόλασης» ἔγραψε καὶ τὸ καινούργιο του ἔργο "Ἀπὸ τῆ γῆ στὸν Ἄρη" πού εἶναι ὅμως γραμμένο μὲ πιὸ τσουχτερὴ σάτυρα. Σ' αὐτὸ ξεσκεπάζονται κακίες, μικροφιλοδοξίες, κουφότητες, πειράζονται μὲ λεπτὴ εἰρωνεία φαντασιοπληξίες καὶ ἐλαφρότητες πού ἐνοχλοῦν τὸν συγγραφέα.

Ἡ ὑπόθεσή του — ἓνα ταξεῖδι πέντε φίλων στὸν Ἄρη μὲ ἀερόπλοιο.

Στὸν Ἄρη σὰ φτάσουν βρίσκουν μόνο ζῶα πού σκέπτονται ὅμως καὶ συμπεριφέρονται σὰν ἄνθρωποι καὶ πού μιλοῦν τῆ δημοτικῆ. Ὡς καὶ στὸν Ἄρη ὁ Βουτυρᾶς θέλει νὰ μιλιέται ἡ δημοτικῆ. Αὐτὸ μᾶς θυμίζει κάποιον φανατικὸ ρωμιὸ ποῦλεγε πὼς κι' ὁ θεός, ἂν ὑπάρχει, μιλάει ρωμέϊκα.

Στῆ διαμονή τους, στὸν Ἄρη, ἐξελίσσονται διάφορα χαριτωμένα ἐπεισόδια γραμμένα μὲ πολὺ χιούμορ. Ἐκεῖ σατυρίζει ὁ συγγραφέας ὅσα δὲν μπορεῖ νὰ χωνέψει πάνω στὴ γῆ, καὶ γιὰ τὸν Βουτυρᾶ, ἡ γῆ εἶναι ἡ Ἑλλάδα.

Σκηνὲς ὅλο πνεῦμα, περιγραφὰς ἔξοχα χρωματισμένες, παρατηρήσεις πού κρύβουν ἀλήθειες σκληρὲς πίσω ἀπτὴν εὐτράπελη παρουσίαισά τους. Κι' ὅλα αὐτὰ καλοβαλμένα, καλοδεμένα.

Χαριτωμένο τὸ ἐπεισόδιο τῆς μαίμοῦς πού βρήκανε στὸν Ἄρη οἱ πέντε σύντροφοι καὶ πού ἦταν πρὶν στὴ γῆ ἓνα κορίτσι

φιλενάδα του ενός απ' αυτούς. Είχε πεθάνει, και ή μετά θάνατο ζωή της ήταν ναίναι μαϊμού στον Άρη.

ΑΘΗΝΑ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ. «*Σπίθες και Τέφρες*». Ποιήματα.

Συμπαθητική ή συλλογή της κ. Ταρσούλη. Τα ποιήματά της γραμμένα με ειλικρίνεια, με αίσθημα· ο λυρισμός ίσως να μὴν ένθουσιάζει πολύ τώρα, όταν όμως δέν είναι έκζητημένος, άλλ' αυθόρμητος πάντα αξίζει την προσοχή μας. Άπτά ποιήματα της κ. Ταρσούλη πολλά είναι χαριτωμένα και εύχρηστα και μερικά έχουνε στίχους σκέψης που σέ σταματούν. Η κ. Ταρσούλη έχει λεπτή ποιητική διάθεση.

Στά ποιήματα «Μικρό σάν ήμουν» μας άφρεσαν οί στίχοι:

“Μά τώρα που άγναντεύω τὸ θαμπό,
„ χινόπωρο που άφγομαδοῦν τὰ κλώνια,
„ ζητῶ μες στοῦ παλάτι μου νά μπῶ,
„ μ' αλλοίμονο, με σταματοῦν τὰ χρόνια!”

Ο στίχος γενικά θάθελε περισσότερο δούλεμα και ὄχι τόση εύκολες ὁμοιοκαταληξίες, έχει όμως ευστροφία και συχνά φρεσκάδα πολλή.

Τὰ «τραγούδια άπτή Μητέρα» ή ποιήτρια τάγραψε με πονεμένη διάθεση για τὸ παιδί της που πέθανε πέντε χρονῶ. Η Μάννα τραγουδά τὸ χαμένο μικρό της, που τὸ φαντάζεται σέ χίλιες στιγμές και με θλιμένη ψυχή τὸ άναζητᾶ.

Ο «Πόθος του χωριοῦ» είναι μιᾶ εικόνα χωρικοῦ σπητιοῦ, άποδομένη με τέχνη και χάρη ξεχωριστή.

Ρ. Σ.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ «*Ελληνική Λαϊκή Τέχνη. Σκύθος*». Αθήναι.

ΦΟΙΒΟΥ ΦΑΡΜΑ «*Γάμος παρά ρωμαίοις*». Έκδ. Οίκος «Γράμματα». Αλεξάνδρεια-Αθήναι.

ΠΑΝΑΓ. ΜΑΥΡΕΑ “*Ελεγιοί*”. Σειρά Δ'. Αθήνα 1929.